

FEGYVERES SZERVEK: LÉTSZÁM ÉS ILLETMÉNY

(Módosított változat¹)

- A magyar fegyveres szervek hivatásos állományának összlétszáma 2014-ben meghaladta a 60 000 főt.
- A belügyminisztérium irányítási és felügyeleti jogkörébe tartozó rendvédelmi szervek létszáma 2013-ban 54 710 főt jelentett, összesített jövedelmük pedig 164 milliárd 596 millió 289 ezer forintot tett ki.
- Az érintett hivatásos állományon belül a legmagasabb állományi létszámmal a rendőrség rendelkezik, melynek meglévő állománya 2014-ben 36 887 főt jelentett.
- A fegyveres szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonya, feladatköre és illetményrendszere – saját szervezetén belül is – határozottan elkülönül a civil közigazgatási szférától.
- A szolgálatellátás módjára vonatkozóan a Hszt. kimondja, hogy:

„Magyarország függetlenségének, törvényes rendjének, valamint a lakosság és az ország anyagi javainak védelmét ellátó szervek hivatásos állományától az állam tántoríthatatlan hűségét, bátor helytállást követel.”

A Kormány [T/3783.](#) számon nyújtotta be a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvényjavaslatot, mely a kormányzat [közszolgálati életpálya-koncepciója](#) és [határozata](#) alapján a fegyveres szervek jogviszonyának újraszabályozását tűzi ki célul.

A fegyveres szervek hivatásos állományának jogviszonyát a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló [1996. évi XLIII.](#) törvény (Hszt.), illetve az annak végrehajtását szolgáló [140/1996. \(VIII. 31.\)](#) Korm. rendelet szabályozza. Magyarország NATO-csatlakozásáig egyetlen törvény rendelkezett a hivatásosok szolgálati viszonyáról, azt követően azonban a Honvédség állományának jogviszonyát külön törvényben szabályozták.

A Hszt. jelenlegi hatálya több önálló fegyveres és rendvédelmi szervezetre is kiterjed, így a

- rendőrségre;
- a hivatásos katasztrófavédelmi szervekre;
- a büntetés-végrehajtási szervezetre;
- az Országgyűlési Őrségre;
- a Nemzeti Adó- és Vámhivatalra;
- valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjaira.

Az érintett állomány szolgálati viszonya az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött **különleges közszolgálati jogviszony**, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő kötelezettségek terhelik és jogosultságok illetik meg.

A **hivatásos állomány tagjai** a szolgálati viszonyból fakadó kötelezettségeiket önkéntes vállalás alapján, élethivatásként, szigorú függelmi rendszerben, életük és testi épségük kockáztatásával, egyes alapjogaik korlátozásának elfogadásával teljesítik.

A kormány új rendvédelmi életpálya-tervezetét többek között a [rendőri](#), a [tűzoltó](#), illetve a [vám és pénzügyi](#) dolgozók szakszervezetei is értékelték.

1. ábra. Fegyveres szervek hivatásos létszáma a titkosszolgálatok nélkül, 2014.

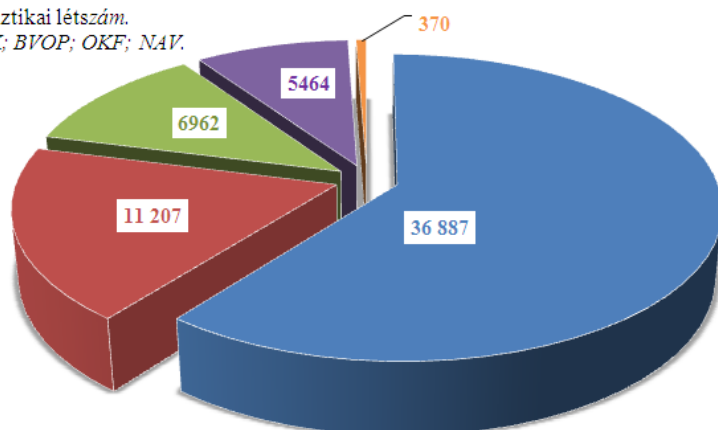
*Rendőrség + TEK, NVSZ, ill. a további rendelkezési állomány meglévő létszáma.

**Katasztrófavédelem - rendszeresített létszám.

*** NAV - átlagos statisztikai létszám.

Forrás: Infoszolg/ORFK; BVOP; OKF; NAV.

- Rendőrség*
- Katasztrófavédelem**
- Büntetés-végrehajtás
- NAV ***
- Országgyűlési Őrség

ILLETMÉNYRENDSZER

A fegyveres szervek illetménye

- **alapilletményből** – vagyis a **beosztási és rendfokozati illetmény összegéből;**
- **illetménykiegészítésből;**
- a **szolgálati viszonyban eltöltött idő nagyságával arányos szolgálati időpótlékból;**
- a **szervezetenként változó, speciális munkakörökhöz és képzettséghez kapcsolódó illetménypótlékokból áll.**

Az **alapilletmény** esetében mind a beosztás, mind a rendfokozat mellé adott szorzószám van rendelve, melyet a – 2008 óta változatlan 38650 Ft-os – közszolgálati illetményalappal kell megszorozni. A hivatásos állomány tiszti, főtisztí és tábournoki rendfokozatú tagjai az I., a tiszthelyettesi és zászlósi rendfokozatú tagjai a II. besorolási osztályba tartoznak. A fizetési fokozatok a beosztásban eltöltött idő tartama alapján emelkednek.

Az **illetménykiegészítés** egy többszörösen is differenciáló elem. Egyrészt kifejezi a szervezetek közötti igazgatási szintkülönbséget, másrészt eltérő mértékű az I., illetve a II. besorolási osztályba tartozók körében.

Felsőfokú végzettségűek esetében a minisztériumban és a törvény által kiemelt szerveknél – így például az Országgyűlési Őrségnél – az illetménykiegészítés a beosztási illetmény

50 százaléka. A központi szerveknél ez a mérték 40, továbbá megyei szinten 30, a helyi szervek tekintetében pedig 15%.

Középfokú végzettségűek esetében a központi szerveknél és a minisztériumi egységeknél az illetménykiegészítés a beosztási illetmény 15-20 százaléka, a helyi szerveknél pedig 10%.

RENDŐRSÉG

A rendőrség a belügyminiszter irányítása alá tartozik. Közvetlen irányító szerve az Országos Rendőrfőkapitányság. Lényegi feladatkörét [Magyarország Alaptörvényének](#) 46. cikke, illetve a rendőrségről szóló [1994. évi XXXIV. törvény](#), valamint annak végrehajtási rendeletei tartalmazzák.

A rendőrség személyi állományának meghatározó csoportja a fegyveres szolgálatot ellátó rendőrök. Betöltött feladatkörük és jogállásuk alapján elkülönülnek a civil közigazgatási szférától, mely a rendőrségi állományon belül 2013-ban 9 353 főt jelentett.

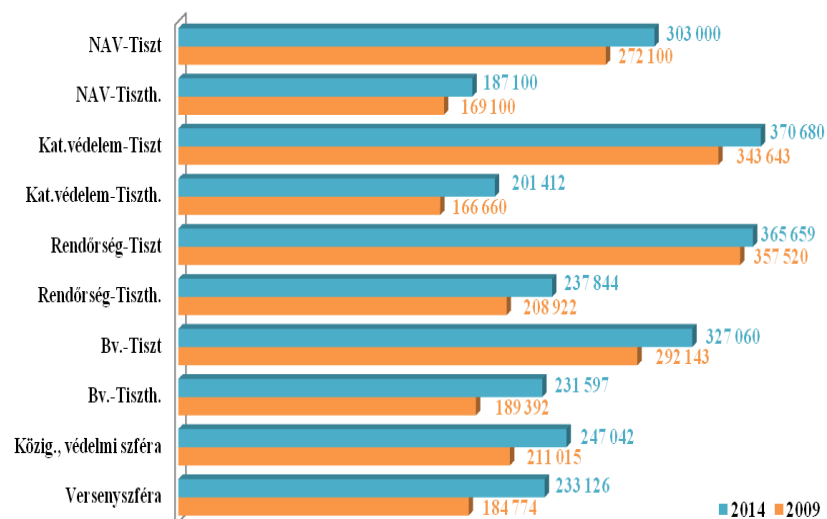
A rendőrség meglévő hivatásos létszámát az elmúlt két évtizedben szinte minden évben jelentős hiány jellemezte. A rendőrségi évkönyvek beszámolóí a létszámhiány általános okai között elsősorban az évenkénti nyugdíjazások és elbocsátások, illetve az elvándorlás magas számarányát emelik ki. A legmagasabb hiány a Határőrség integrációjának éveiben jelentkezett: 2006-ban 3 500, 2007-ben pedig 2 742 fő hiányzott a tervezett létszámból.

A hivatásos létszámhiány 2010-től jelentős javulást mutat, mely nagyrészt a 2011-es létszámbővítés, részben pedig a kordedvezményes nyugdíjazás megszüntetésének eredménye. Az ORFK tájékoztatása szerint 2011-ben 1 713 fő távozott a rendőrségtől, ellenben 4 587-en kerültek állományba. A jelentős bővülés után, 2011 végére a hivatásos állomány átlagéletkora 34,4 év volt.

A létszám további fluktuációját tekintve 2012-től 2014 decemberéig további kö-

2. ábra. Egyes fegyveres szervek állománykategóriáinak, illetve a közigazgatás és védelem, valamint a versenyszféra ágazat teljes munkaidőben foglalkoztatott dolgozóinak havi bruttó átlagkeresetei, 2009/2014.

Forrás: Infoszolg/ORFK; OKF; BVOP; KSH; NAV

zel 3 600 fővel bővült az állomány, illetve ugyanezen időszakban 3 261 fő távozott. A nyugdíjba menők száma a 2009-es 1 428-ról 2013-ra mindössze 5 főre csökkent. Az említett intézkedések következtében a **hivatásos állomány létszámhiánya** a KSH adatai szerint a **2009-es 2 284 főről 2013-ra 336 főre csökkent.**

2014-ben 36 887 fő hivatásos szolgált a rendőrségnél, 25 281 fő tiszthelyettesi, 11 606 fő tiszti rangban. A tisztek havi átlagban 365 659 forintot, a tiszthelyettesek 237 844 forintot kerestek.

BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁS

A [2013. évi CCXL.](#) törvény – „Bv. kódex” – által a büntetés-végrehajtás (bv.) munkája először került törvényi szintű szabályozásra. A belügyminisztérium felügyelete alá tartozó büntetés-végrehajtási szervezetet közvetlenül a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága irányítja, felügyeli és ellenőrzi. A bv. intézetek száma az országos parancsnoksággal együtt 33 intézményt jelent.

A bv. szervezet **2013. évi hivatásos létszáma 6 928 fő,** ami a tervezett létszámhoz viszonyítva 476 fős hiányt mutatott. **2014-ben az összlétszám 6 962 főre növekedett, melyből 1 380 fő tiszti, 5 582 fő tiszthelyettesi** rangban szolgált. Az állomány fluktuációjára jellemző az összlétszámhoz viszonyított évenkénti távozások 7-8 százalékos átlagos számaránya, amit azonban a felvételek száma minden évben ellensúlyozni tudott.

A bv. tiszteknek 327 060, a tiszthelyetteseknek 231 597 forint volt a **havi átlagilletménye 2014-ben.**

KATASZTRÓFAVÉDELEM

A hivatásos állami katasztrófavédelmi szervezetet a [2011. évi CXXVIII.](#) törvény hozta létre. A **törvény egyértelműen kinyilvánítja, hogy a tűzoltás és a műszaki mentés állami feladat,** ezért 2012. január 1. napjával a korábban a többségében az önkormányzati szek-

torhoz tartozó tűzoltóságok integrációjával a katasztrófavédelem korábbi 1800 fős szervezete egy több mint 10 000 fős szervezetté alakult át.

A **katasztrófavédelem szakmai irányítása** központi szervként az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósághoz (BM OKF), illetve annak 22 területi szerveéhez tartozik. Alaptevékenységük során a BM OKF és szervei a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló [2011. évi CXXVIII.](#) törvényben valamint a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló [1996. évi XXXI.](#) törvényben meghatározott feladatokat látják el.

A Belügyminisztérium [zárszámadási fejezete](#) szerint a **2012-ben a tervezett 11 050-hez képest az OKF létszáma 10 542 fő volt, ami 2013-ban 11 000-re emelkedett.** Ezen belül a hivatásos állomány I. besorolási osztályban 1 769, II. osztályban 7 247 főt tett ki.

A BM OKF adatai szerint a hivatásos állományba 2012 és 2014 között közel 1 600 főt vettek fel. Ugyanezen időszakban valamivel több, mint 1000 fő távozott az állományból. **2014-ben a tiszti állomány havi átlagilletménye 370 680, a tiszthelyetteseké** kiegészítő juttatással együtt **201 412 forint** volt.

NEMZETBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló [1995. évi CXXV.](#) törvény szerint a **polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat az Információs Hivatal (IH), az Alkotmányvédelmi Hivatal (AH) és a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat (NBSZ)** alkotja. Az Információs Hivatalt a Miniszterelnökséget vezető miniszter, az Alkotmányvédelmi Hivatalt és a Nemzetbiztonsági Szakszolgálatot a belügyminiszter irányítja.

A titkosszolgálatok meglévő létszáma minősített adat, de átlagos létszámuk ismert. **Az AH átlagos létszáma** 2013-ban 892 fő, éves rendszeres keresetük 4 milliárd 378 millió 237 ezer forintot tett ki.

Az NBSZ átlagos létszáma 2013-ban 1903 fő volt, keresetük 9 milliárd 87 millió 393 ezer forint.

Az **Információs Hivatal** átlagos létszámáról nincs nyilvános adat. 2014-ben [személyi juttatásokra](#) 4 milliárd 377 millió forintot költött a hivatal.

ORSZÁGGYŰLÉSI ŐRSÉG

Az [Országgyűlési Őrség](#) az **Országgyűlés elnökének irányítása alatt álló fegyveres szerv**. Feladatait az Országgyűlésről szóló [2012. évi XXXVI.](#) törvény határozza meg, mely alapján ellátja az Országgyűlés védelmét, függetlenségének és külső befolyástól mentes működésének biztosítását, személyvédelmi, létesítménybiztosítási, valamint elsődleges tűzoltási és tűzbiztonsági feladat. Az Őrség engedélyezett létszámkerete 2013-ban 349 fő volt: 336 fő hivatásos állományú, 8 fő köztisztviselő és 5 fő munkavállaló.

Ténylegesen a szervezetnél **2013-ban 329 hivatásos szolgált**, többségében – 286-an –

II. besorolási osztályban. [Rendszeres személyi juttatásaik](#) **1 milliárd 170 millió 297 ezer forintot** tettek ki az Országgyűlés költségvetéséből, melyből közel 687 millió forint az

alapilletmény, 142 millió forint az illetménykiegészítés, további 340 millió forint pedig a pótlékok körébe tartozott. **2014. szeptember 30-án 370 fő** tartozott az Országgyűlési Őrség állományába.

NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL

2011. január 1-jével, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, valamint a Vám- és Pénzügyőrség összevonásával **létrejött a Nemzeti Adó- és Vámhivatal**. A Vám-és Pénzügyőrség 2010. évi több mint 5000 fős hivatásos állománya az új szervezet irányítása került.

2014-re a NAV hivatásos állománya 5464* főre növekedett. A tisztek átlagos havi illetménye 303 000 forintot, a tiszthelyetteseké pedig 187 100 forintot jelentett.

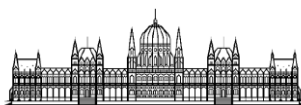
A [2011. évi CLXXXIV.](#) törvény a Hszt. számos rendelkezése alól kivonta a NAV hivatásos állományát, majd a NAV annak jogviszonyát a saját szervezeti és működési struktúrájának megfelelően fogalmazta át.

¹ A NAV létszámadatai a Hivatal utólagos adatszolgáltatása eredményeként módosultak.

Források:

- [1996. évi XLIII.](#) törvény a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról
- Rendőrségi évkönyvek, 2007-2011. Országos Rendőr-főkapitányság, Bp., 2008-2012.
- Krauss Gábor–Petró Csilla: A közszolgálati illetményrendszer aktuális kérdései – Pro publico bono, [2014. 2. szám](#)
- Dr. Bognár László: A rendvédelmi szervek hivatásos állománya szolgálati viszonyát szabályozó normák a közszolgálati jogviszonyok rendszerében – [Magyary-program honlapja](#)
- Magyar Statisztikai Évkönyv, 2013. Központi Statisztikai Hivatal, Bp., 2014.
- A Belügyminisztérium zárszámadási fejezete, [2013.](#)
- Illetékes fegyveres szervek adatszolgáltatásai

Készítette: B. Müller Tamás
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA KKI

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486